

“อ่าน” เรื่องเล่า “เล่า” เรื่องอ่าน

รวม ๔๔ บทความวิจารณ์วรรณกรรมคิดสรร
ในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๖๓

ศาสตราจารย์ ดร. ธีรฤทัย สัจจพันธุ์
ราชบัณฑิต

“อ่าน” เรื่องเล่า “เล่า” เรื่องอ่าน

ศาสตราจารย์ ดร. รื่นฤทัย สัจจพันธุ์

มนุษย์สร้างคำพูดขึ้นมา ชีตเขียนถ้อยคำลงบนแผ่นดินเหนียว ผืนหนัง ไม้ไผ่ และกระดองเต่า

การค้นพบกระดาษและการพิมพ์ ทำให้หนังสือมีรูปลักษณะที่พกพาได้สะดวก และเผยแพร่ไปในวงกว้างอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ การพิมพ์ช่วยสถาปนาภาษาของแต่ละชาติให้มั่นคง ช่วยให้ภาษาของสามัญชนแพร่หลาย ทำให้คนอ่านออกเขียนได้เพิ่มสูงขึ้น และขยายวงกว้างออกไปนอกวงผู้นำและนักบวช

และแท้จริงแล้ว การพิมพ์หนังสือคือการเปลี่ยนแปลงอย่างถึงรากถึงโคนทั้งทางความคิดและสังคม

ลำดับที่ ๑๓๓๓

อ่านเรื่องเล่า เล่าเรื่องอ่าน

ศาสตราจารย์ ดร. รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ : ผู้เขียน

พิมพ์ครั้งแรก : มกราคม ๒๕๖๔

ราคา ๒๔๕ บาท

พิมพ์โฆษณาครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแล้ว

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. ๒๕๕๘

ไม่อนุญาตให้สแกนหนังสือ หรือคัดลอกเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อสร้างฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์และเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วเท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
รื่นฤทัย สัจจพันธุ์.

อ่านเรื่องเล่า เล่าเรื่องอ่าน--กรุงเทพฯ : สภาพญักษ์, ๒๕๖๔.

๑. สารคดี--ประวัติและวิจารณ์. ๒. วรรณกรรม--ประวัติและวิจารณ์. I ชื่อเรื่อง.

๘๐๘.๘๐๘

ISBN 978-616-00-4169-5

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : บริษัทสตาพอร์นบุ๊คส์ จำกัด

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/บรรณาธิการอำนวยการ : วรพันธ์ โลกิตสถาพร

กรรมการผู้จัดการ : ดร. สุภคชญา โลกิตสถาพร

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ/บรรณาธิการบริหาร : เจตยา โลกิตสถาพร

ผู้จัดการฝ่ายขาย : กิ่งแก้ว ลิกะไชย บรรณาธิการสร้างสรรค์ : พัชรี แต่แดงเพชร

หัวหน้ากองบรรณาธิการคัดสรรนวนิยาย : พัชราพร บุญส่ง

ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร : วสันต์ พร้อมมิตรญาติ

บรรณาธิการเล่ม : บุญเอก พงกษาวัฒน์

ออกแบบปก/รูปเล่ม : เอกอนันต์ ศิริเลิศฤทัย

พิมพ์ที่ : บริษัท ส.เอเซียเพรส (๑๔๘๙) จำกัด

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย บริษัทสตาพอร์นบุ๊คส์ จำกัด

๑๘ ซอยลาดปลาเค้า ๖๓ ถนนลาดปลาเค้า แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๐ ๓๘๕๕-๖ โทรสาร ๐ ๒๔๔๐ ๓๘๗๐

กองบรรณาธิการ : spbbooks@hotmail.com

กองบรรณาธิการคัดสรรต้นฉบับ : satapornbooks.editor@gmail.com

ฝ่ายสำนักงาน : info@satapornbooks.com

www.satapornbooks.com

หากท่านผู้อ่านพบหนังสือไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้ากระดาษสลับกัน หน้าขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์
สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนหนังสือใหม่ให้ท่าน โปรดติดต่อและส่งหนังสือคืนพร้อมระบุรายละเอียดการชำรุด
ไปตามที่อยู่ด้านบน หรือ โทร. ๐ ๒๔๔๐ ๓๘๕๕-๖ ต่อ ๔๑

สำนักพิมพ์นี้เป็นสมาชิกสมาคม
ผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือ
แห่งประเทศไทย

คำนำ สำนักพิมพ์

“อ่านหนังสือ คือ อ่านโลก” ในยุคหนึ่งนับเป็นคำที่ทรงเสน่ห์และมีมนตร์ขลัง แต่ในขณะที่โลกยุคใหม่ถาโถมเข้ามาอย่างรุนแรงผ่านสื่อมัลติมีเดียทุกรูปแบบ ประกอบกับตลาดหนังสือในเมืองไทยที่อยู่ในสภาวะหดตัวลงเรื่อยๆ การหา “หนังสือดีๆ” อ่านสักเล่มในปัจจุบัน คุณจะต้องใช้ความพยายามมากขึ้น คำถามต่อมาคือเราจะเลือก “อ่านอะไร” และ “อ่านอย่างไร” ถึงจะคุ้มค่ากับเวลาอันน้อยนิดที่ได้ยากยิ่ง การ “รีวิวนหนังสือ” จึงนับเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ดีที่จะช่วยให้ผู้อ่านตัดสินใจเลือกได้ง่ายขึ้น

อ่านเรื่องเล่า เล่าเรื่องอ่าน ผลงานรวมบทวิจารณ์เล่มที่ ๕ ของศาสตราจารย์ ดร. รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ ซึ่งรวบรวมจากคอลัมน์ในนิตยสารรายเดือน ช่วง พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ ด้วยประสบการณ์ด้านการสอนและเป็นผู้เชี่ยวชาญในวงวรรณกรรมมานานปี ทำให้บทวิจารณ์แต่ละชิ้นให้แง่คิดที่หลากหลายและเปิดมุมมองให้ผู้อ่านเห็นประเด็นที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอได้ชัดเจน ผ่านสำนวนการเขียนที่เรียบง่ายคล้อยเป็นการ “เล่าสู่กันฟัง”

ขอเชิญอ่าน “เรื่องเล่า” ทั้ง ๕๕ เรื่อง ได้ ณ บัดนี้

สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์

คำนำ ผู้เขียน

หนังสือ *อ่านเรื่องเล่า เล่าเรื่องอ่าน* เป็นหนังสือรวมบทวิจารณ์เล่มที่ ๕ นับจาก *อ่านอย่างมีเชิงชั้น วิจารณ์อย่างมีเชิงศิลป์, อ่านอย่างพินิจสาร วิจารณ์อย่างพิเคราะห์น้อย, อ่านได้ อ่านเป็น วิชากระหว่านบรรทัด วรรณกรรมร่วมสมัย และ ชวน “อ่าน” ชวน “คิด” พินิจวรรณกรรมร่วมสมัย* สองเล่มแรกจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ดอกหญ้า ซึ่งจำหน่ายหมดไปนานแล้ว ส่วนสองเล่มหลังจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์

บทวิจารณ์ที่รวมพิมพ์ใน *อ่านเรื่องเล่า เล่าเรื่องอ่าน* มี ๕๕ บท แทบทั้งหมดเป็นบทวิจารณ์ที่ลงในคอลัมน์ “เชิญมาวิจารณ์” ของนิตยสาร *ALL* รายเดือนช่วง พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๓ มีบทวิจารณ์ ๔-๕ บท ที่เขียนขึ้นในวาระพิเศษและถือโอกาสนำมารวมเล่มในครั้งนี้ด้วย

นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นมา เกิดวิกฤติในสื่อสิ่งพิมพ์ เนื่องจากการเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัล คนยุคใหม่สามารถทำธุรกรรมทุกอย่างและเสพความบันเทิงผ่านโทรศัพท์สมาร์ทโฟน รวมทั้งอ่านหนังสือในรูปของนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์หรืออีบุ๊ก ซึ่งได้รับความนิยมจากคนรุ่นใหม่อย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ในวงการสื่อสิ่งพิมพ์ นั่นคือหนังสือพิมพ์ นิตยสารพากันทยอยปิดตัวลงเพราะเม็ดเงินค่าโฆษณาจํานวนมากไหลเข้าสู่สื่อดิจิทัล และคนรุ่นใหม่ที่ยังอ่านหนังสือก็พอใจจะอ่านวรรณกรรมออนไลน์ผ่านเครื่องมือสื่อสารมากกว่าอ่านจากสิ่งพิมพ์ วิกฤติการณ์นี้ทำให้พื้นที่ของวรรณกรรมลดน้อยถอยลงจนแทบไม่มี ส่งผลกระทบต่อ

วรรณกรรมที่ลงพิมพ์เผยแพร่ในนิตยสารและการพิมพ์รวมเล่มเป็นหนังสือ นักเขียนต้องเผชิญหน้ากับวิกฤติการณ์อันหลีกเลี่ยงไม่ได้นี้อย่างขมขื่นใจ นักเขียนที่เคยใช้พื้นที่ในสื่อสิ่งพิมพ์พยายามปรับตัวโดยเข้าไปเขียนวรรณกรรมออนไลน์เผยแพร่ในพื้นที่อินเทอร์เน็ต เพื่อรักษฐานคนอ่านที่ยังพึงพอใจกับผลงานของตนอยู่ แต่ผู้ที่ประสบความสำเร็จมีจำนวนไม่มากนัก เมื่อวรรณกรรมของตนตกอยู่ท่ามกลางมหาสมุทรของวรรณกรรมออนไลน์นับแสนๆ เรื่อง ที่สำคัญคือไม่ว่าวรรณกรรมนั้นจะลงเผยแพร่ในพื้นที่ใด ความปรารถนาสูงสุดของนักเขียนคือการพิมพ์หนังสือเป็นเล่ม เช่นเดียวกับนักอ่านอีกจำนวนมากที่ปรารถนาจับต้องหนังสือเล่มมากกว่าอ่านจากหน้าจอ ดังนั้น เมื่อสำนักพิมพ์ชะลอการพิมพ์หนังสือตามภาวะเศรษฐกิจและบริบททางสังคม อนาคตของวรรณกรรมร่วมสมัยจึงไม่สดใสนัก

นอกจากผลกระทบจาก Digital Disruption แล้ว ช่วงต้น พ.ศ. ๒๕๖๓ สังคมไทยและสังคมโลกยังถูกกระหน่ำซ้ำเติมด้วยไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 ส่งผลให้เกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยยิ่งกว่าวิกฤติการณ์ครั้งใดที่โลกเผชิญหน้ามาก่อนหน้านี้แล้วหลายครั้ง ภาวะเศรษฐกิจถดถอยมีผลกระทบต่อการผลิตและการจำหน่ายหนังสือที่แม้จะถือว่าเป็นภูมิปัญญาของมนุษย์ แต่ขณะเดียวกันก็เป็นของฟุ่มเฟือยเมื่อเทียบกับปัญหาปากท้อง ดังนั้น งบประมาณในการซื้อหนังสือเพื่อเพิ่มพูนความรู้หรือความบันเทิงจึงมีจำนวนจำกัดและอาจจัดอยู่ในลำดับท้ายๆ ของงบประมาณค่าใช้จ่าย ไม่ว่าจะของบุคคลหรือองค์กรก็ตาม

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าแม้จำนวนพิมพ์หนังสือแต่ละปกจะลดน้อยลง และสำนักพิมพ์เลือกเฟ้นต้นฉบับมาพิมพ์มากขึ้นเพื่อสร้างสมดุลระหว่างหนังสือดีกับหนังสือขายดี แต่การผลิตหนังสือก็ยังดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง บางอย่างอาจจะสวนทางกับภาวะเศรษฐกิจฝืดเคืองด้วยซ้ำไป เช่น การพิมพ์หนังสือคลาสสิกเป็นปกแข็ง รูปเล่มสวยงามอวด

คุณภาพการพิมพ์ เหมาะสำหรับเก็บเป็นของสะสม และถือเป็นมรดก วัฒนธรรมมากกว่าอ่านเพื่อเพิ่มพูนปัญญาและสร้างจินตนาการเพียง อย่างเดียว สิ่งที่เกิดขึ้นนี้จึงเป็นสัญญาณที่น่ายินดีว่าการสร้างสรรค์ การผลิต และการอ่านวรรณกรรม ยังเป็นคุณค่าสำคัญของชีวิตมนุษย์ แม้ในยามที่ต้องประทับประคองให้ผ่านพ้นวิกฤติทางเศรษฐกิจไปได้

ผู้เขียนขอขอบคุณสำนักพิมพ์ทุกแห่งที่มุ่งผลิตหนังสือเพื่อประกาศ ความมีวัฒนธรรมและอารยธรรมของชาติ ขอขอบคุณนักเขียนทั้งรุ่นเก่าและ รุ่นใหม่ที่ไม่ย่อท้อต่อการสร้างสรรค์งานวรรณกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเขียนรุ่นใหม่ที่น่าเสนอความคิดและอารมณ์ของคนร่วมสมัยผ่าน วรรณกรรมที่มีรูปแบบแปลกใหม่ เนื้อหาร่วมสมัย และแสดงพัฒนาการ ด้านกลวิธีอย่างแยบคาย ทำให้โลกวรรณกรรมก้าวไกลไปกว่าเดิม ขอขอบคุณนิตยสาร [ALL](#) ที่ให้พื้นที่สำหรับการวิจารณ์วรรณกรรม ทำให้ การอ่านการวิจารณ์ดำรงอยู่เคียงคู่ไปกับการสร้างสรรค์ ด้วยพื้นที่อันมี จำกัด ผู้เขียนคิดว่าการนำวรรณกรรมมาเล่าด้วยทัศนะวิจารณ์เป็นเพียง อาหารเรียกน้ำย่อยที่กระตุ้นเร้าความสนใจของผู้อ่านบทวิจารณ์ให้ไปอ่าน หนังสืออื่นๆ ด้วยตนเอง สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณสำนักพิมพ์สถาพร บุ๊คส์ที่จัดพิมพ์หนังสือชุดวรรณกรรมวิจารณ์ของผู้เขียนต่อเนื่องมาเป็น เล่มที่สามแล้ว ด้วยตระหนักว่าการแสดงทัศนะวิจารณ์ต่องานวรรณกรรม เป็นกิจกรรมการอ่านที่สร้างสรรค์ และอาจต่อยอดไปสู่การวิจารณ์ชีวิต และสังคมต่อไป

ผู้เขียนยังมีความศรัทธาว่าเราจะจับมือเดินไปด้วยกันทั้งนักเขียน นักอ่าน นักวิจารณ์ นิตยสาร และสำนักพิมพ์ผู้ผลิต ตราบนานเท่าที่เร เชื่อว่าวรรณกรรมทำให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์

рінฤทัย สัจจพันธุ์

สิงหาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

๑.	24 ชั่วโมง	๑๒
	กับการตั้งคำถามถึงสัมพันธภาพของมนุษย์	
๒.	Paris in Pairs ปารีสบนดาวดวงอื่น	๑๘
	ปารีสในชอกมูมหลากหลาย	
๓.	กระจกขอบทอง	๒๔
	กิเลสตัณหาของมนุษย์ที่ไม่มีวันเต็มเต็ม	
๔.	กลางฝูงแพะหลังหัก	๓๐
	ความลึกเร้นในดินแดนภาคใต้ผ่านสายตาของสาวมุสลิม	
๕.	กุหลาบเขียวใจ	๓๖
	สองกุหลาบงามผู้มีหนามดำใจ	
๖.	ข้ามเมฆา	๔๒
	แม่ใจจะกล้า แต่หากปีกไม่แข็งแรงพอ ก็ยากจะบินข้ามเมฆพ่น	
๗.	คนจมน้ำตายที่รูปหล่อที่สุดในโลก	
	กับเรื่องเล่ามหัศจรรย์ทั้งห้า	๔๘
	เรื่องสั้นแนวลัทธินิยมนิยายมหัศจรรย์	
๘.	คนธรรมดา	๕๔
	รวมเรื่องสั้นสะท้อนปรากฏการณ์ในสังคมไทย	
๙.	ความรักใดจะไม่ปวดร้าว	๖๐
	ปัญหาหนักอึ้งของผู้หญิงยุคใหม่	
๑๐.	คืนหนึ่ง...คิดถึงอีกครั้ง	๖๖
	การหวนหาอดีตในวัยเยาว์	

๑๑. *เคหาสน์เทวีนิทรา* ๗๒
นวนิยายอีโรติกที่ไม่ได้ปลุกตำรา
๑๒. *เจ้าชายไมวิเศษ* ๘๐
การล้อเลียนชนบทการแต่งและอนุภาคจากวรรณคดีนิทาน
๑๓. *เจ้าแม่* ๙๐
เรื่องปิดท้ายนวนิยายไตรภาคชุด *เจ้าแผ่นดิน* ให้สมบูรณ์
๑๔. *ฉัน, เขียน, ความรัก* ๙๖
ความรักจับมือให้ฉันเขียน
๑๕. *ชายแพศยา* ๑๐๒
นวนิยายที่ลบลมายาคติของวาทกรรมประณามผู้หญิง
๑๖. *ชีวิตประจำวัน (เรื่องสั้นธรรมดา)* ๑๐๘
ความคิด ชีวิต และศิลปะการเขียนเรื่องสั้น
ของจำลอง ฝั่งชลจิตร
๑๗. *ณ กาลเวลา* ๑๑๔
รวมบทกวีหวานและเสียดสีสังคมอย่างเจ็บแสบ
ไว้ในเล่มเดียวกัน
๑๘. *ดอก รัก* ๑๒๖
เรื่องราวของความรักหลากหลายแบบ
๑๙. *เดอะ เซอร์เคิล* ๑๓๒
เผด็จการเบ็ดเสร็จในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ
๒๐. *ตะลุยกบปะกง* ๑๔๐
จากพายเรือเล่นเป็นพายเรือเก็บขยะ
และฟื้นฟูชีวิตไทยกับสายน้ำ
๒๑. *ใต้ฝุ่น* ๑๔๖
ความรักความหวังท่ามกลางฝุ่นละออง
แห่งสงครามเพื่อมาตุภูมิ

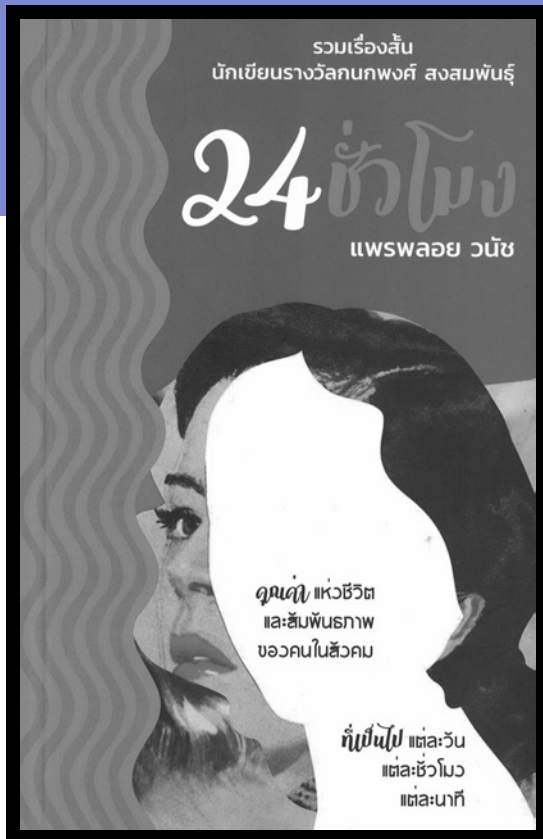
๒๒. [เถื่อนแปด](#) ๑๕๒
การค้นหา “ตัวตน” และความหมายของชีวิต
๒๓. [ทาง](#) ๑๕๘
วรรณกรรมบาดแผลสะท้อนชีวิตและสังคมการเมือง
ยุคแยกข้างมาจนถึงยุคแยกสี
๒๔. [ทุ่งมหาราช](#) ๑๖๖
รักสามแบบกับผู้หญิงสามคน
๒๕. [หุติยะวิเศษ](#) ๑๗๒
เรื่องราวของผู้หญิงแกร่งยามเผชิญ
กับความผันผวนของชะตากรรม
๒๖. [นครคนนอก](#) ๑๗๘
นาฏกรรมชีวิตของคนเล็กคนน้อยบนโลกใบนี้
๒๗. [นิทานกล่อมประสาท](#) ๑๘๔
นิทานกล่อมจิตใจสำหรับผู้ใหญ่ที่อยู่ในโลกแห่งมายา
๒๘. [ในกับดักและกลางวงล้อม](#) ๑๙๐
เราล้นตกอยู่ในพันธนาการแห่งชีวิต
๒๙. [บ๊อบ แมวเตะฝันข้างถนน](#) ๑๙๖
มิตรภาพระหว่างคนกับแมว คู่ซี้จรจัดแห่งกรุงลอนดอน
๓๐. [ประวัติศาสตร์ที่เราลืม](#) ๒๐๒
อดีตที่เราละเลยหรือสนใจจะไม่จำกันแน่?
๓๑. [ปลาหมอตายเพราะไม่หายใจ](#) ๒๐๘
: วรรณอาการเมือง
๓๒. [ผีเสื้อและดอกไม้](#) ๒๑๔
ความหวัง ความฝัน ความไผ่ดี และมิตรภาพอันงดงาม
๓๓. [ผู้หญิงสีฟ้า](#) ๒๒๒
สิ่งที่เป็นจริงกับความคาดหวังของสังคม

๓๔. พุทธศักราชอัสดงกับทรงจำของทรงจำของแมวกุหลาบดำ ๒๒๘
ความทรงจำถึงโศกนาฏกรรม ชีวิต และประวัติศาสตร์ชาติ
๓๕. พุ่มรัก พานสิงห์ กับคดีสามเงา ๒๓๔
นวนิยายสืบสวนระชาธิไทยๆ
๓๖. มรณเวชกรรม ๒๔๐
การดูแลผู้ป่วยระยะท้ายให้มีคุณภาพชีวิต
๓๗. ร่างของปรารถนา ๒๔๖
วรรณกรรมอีโรติกหรือวรรณกรรมการเมือง?
๓๘. เรื่องสั้นการเมืองรางวัลพานแว่นฟ้า ๒๕๕๔
: ภาพสะท้อนการเมืองไทย
๓๙. เรื่องสั้นอัศศิริ ๒๖๐
เล็กแต่ลึก ก่ายแต่งาม นิมนวลแต่ทรงพลัง
๔๐. ลิงพาดกลอน ๒๖๖
ส่องคู่หูดูไอ้สืบคดีฆาตกรรมต่อเนื่อง
๔๑. เลือดข้นคนจาง ๒๗๒
...ใครฆ่าประเสริฐกันแน่?
๔๒. วรรณมาลัย เรื่องสั้นมาเลเซีย-ไทย ๒๗๘
Antologi Cerpen Malaysia-Thailand
โลกมุสลิมในสายตาของนักเขียนมาเลย์และนักเขียนไทย
๔๓. วันที่เหมาะแก่ขมบึ้ง ซุป และแมว ๒๘๔
มนุษย์ทุกคนย่อมโหยหามิตรภาพและความรัก
๔๔. วายัง อมฤต ๒๙๐
อุดมคติของการต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงโลก
๔๕. คีวา-ราตรี ๒๙๖
อมตะนิยายที่เป็นสุดยอดแห่งภาษาวรรณศิลป์ของ
“พนมเทียน”

๔๖. สิงโตนอกคอก	๓๐๘
การคิดนอกกรอบและตั้งคำถามกับสังคม	
๔๗. สิ่งสำคัญของชีวิต, สิ่งสำคัญของหัวใจ	๓๒๔
แผนที่ชีวิตสำหรับเดินทางในโลกภายนอกและเข้าสู่โลกภายใน	
๔๘. สิ้นแสงฉาน	๓๓๐
ชะตาชีวิตภายใต้เงื้อมเงาของรัฐบาลเผด็จการทหาร	
๔๙. ห่มแดน	๓๓๖
การค้นหาคำความจริงที่แอบอยู่หลังภาพลวงตา	
๕๐. หยดน้ำตาสยาม	๓๔๒
วิกฤตสยามในยุคล่าอาณานิคม	
๕๑. หยดน้ำหวานในหยาดน้ำตา	๓๕๐
เธอ ฉัน และเรา เรื่องเล่าของคู่รักนักเขียน	
๕๒. หุ่นไล่กา	๓๕๖
เรื่องสั้นวิพากษ์สังคมไทย	
๕๓. อยู่เย็น...เป็นสุข	๓๖๒
ย่านเก่า บ้านเกิด และรอยอดีต	
๕๔. อสรพิษและเรื่องอื่นๆ	๓๖๘
วรรณกรรมที่แสดงอำนาจของภาษาและพลังของเรื่องเล่า	
๕๕. อาคเนย์คะนึ่ง	๓๗๖
เรื่องสั้นที่ชวนให้ครุ่นคิดถึงความเหงา ความเศร้า ความตาย และความรัก	
บรรณานุกรมหนังสือที่นำมาวิจารณ์	๓๘๒
ประวัติผู้เขียน	๓๘๕

24 ชั่วโมง

กับการตั้งคำถามถึงสัมพันธภาพของมนุษย์

“เรื่องสั้น 24 ชั่วโมง
สะท้อนให้เห็นสัมพันธภาพอันเปราะบาง
ระหว่างคนกับคน
ในขณะที่สังคมกำลังก้าวรุดไปข้างหน้า
แต่ภาวะของความอบอุ่นที่เกิดจาก
การที่ “มนุษย์สัมผัสมนุษย์”
กำลังลดน้อยถอยลงทุกที”

ผลงานของ แพรพลอย วนัช เคยผ่านตามาแล้วจากงานประกวดรางวัลวรรณกรรมหลายเวที ลีลาภาษาและการเล่าเรื่องของ แพรพลอย วนัช ฉายแวบความเป็นนักเขียน จนไม่ประหลาดใจที่หนังสือ *24 ชั่วโมง* ซึ่งประกอบด้วยเรื่องสั้น ๑๔ เรื่อง จะมีเสน่ห์ชวนอ่าน แต่ละเรื่องเป็นเรื่องความสัมพันธ์ของผู้คนในกลุ่มต่างๆ ทั้งครอบครัว เพื่อนร่วมงาน ลูกจ้าง นายจ้าง ฯลฯ ซึ่งทำให้ผู้อ่านใคร่ครวญถึงช่องว่างระหว่างสัมพันธภาพของมนุษย์ที่อาจเกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว รู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือจงใจ

เรื่องสั้นที่พูดถึงสัมพันธภาพเปราะบางในครอบครัวมีหลายเรื่อง เช่น เรื่อง “ตุ๊กแก” เป็นเรื่องศีลธรรมและจรรยาบรรณทางเพศของคนในครอบครัว ชาวเมืองญาติผู้ใหญ่ฝ่ายชายข่มขืนหลานสาวไม่มีวันขาดหายไปจากหนังสือ จนดูเหมือนจะเป็นเรื่องปกติ แต่ไม่มีวันที่จะเป็นเรื่องปกติ

ไปได้สำหรับเด็กผู้หญิงที่ถูกกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำเลวร้ายนี้ไม่มีแม่คอยปกป้องทุกๆ ที่รู้อยู่แก่ใจ บาดแผลนี้จึงไม่มีวันเลือนหายจากจิตใจของผู้เป็นลูก

เรื่อง “พิชชา” กล่าวถึงคู่สามีภรรยาที่แต่งงานกันมานานปี กลายเป็นคนแปลกหน้าจนแทบจะหย่าขาดจากกัน ภรรยากลายเป็นหญิงอ้วน แก่ ขี้บ่น เพราะเหน็ดเหนื่อยกับการทำงาน เลี้ยงลูก และจัดการเรื่องทุกอย่างตามลำพังโดยไม่มีคู่คิด ส่วนสามีก็หมกมุ่นกับปัญหาหน้าที่การงานในแต่ละวัน วันที่เส้นสัมพันธ์ภาพอันเปราะบางขาดสะบั้น คือวันที่เธอคิดว่าสามีเห็นใจพนักงานร้านพิชชามากกว่าใส่ใจความรู้สึกของเธอ หลังภรรยาผลุนผลันออกจากร้านแล้วเกิดอุบัติเหตุ เมื่อเธอกลับถึงบ้าน พิชชาที่ลูกๆ บอกว่าพ่อสั่งให้เก็บไว้ให้แม่อกิน กลายเป็นสิ่งบอกความหวังโยโสใจของสามีที่เธออาจมองไม่เห็นหรือมองข้ามไป

มีเรื่องน่าเศร้าในครอบครัวอีกอย่างหนึ่งที่เราได้รับรู้เสมอคือเรื่องที่ถูกๆ ไม่อาจดูเลวพ่อแม่ผู้ซัดด้วยตนเองได้ จึงพาไป “ทัก” ไว้ที่เนิร์สซิงโฮม โดยไม่ได้คิดถึงจิตใจเปราะบางของพ่อแม่ผู้ซัดที่เฝ้ารำลึกถึงวันที่ครอบครัวอยู่กันพร้อมหน้าพร้อมตา ผู้เขียนสร้างความรู้สึกเศร้าสลดรันทดใจไว้ในเรื่อง “ซูปพัททอง” ส่วนเรื่อง “ผีเสื้อ” ให้ข้อคิดว่าความตายไม่ใช่เรื่องสำคัญเท่ากับการมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ในเรื่องนี้ฝ่ายภรรยาเป็นมะเร็ง สามีพยายามยืดชีวิตของเธอไว้ให้นานที่สุด แต่เธอกลับขอเลือกความตายแทนการรักษา เพื่อเก็บช่วงชีวิตแห่งความสุขระหว่างพ่อแม่ลูกไว้เป็นความทรงจำที่แสนประทับใจของทุกคนตลอดกาลนาน

สัมพันธ์ภาพระหว่างคนแปลกหน้าก็เป็นเรื่องน่าประทับใจ เพราะในสังคมปัจจุบันที่ต่างคนต่างอยู่เช่นนี้ ความเอื้ออาทรต่อคนแปลกหน้ากลายเป็นมูมงามของชีวิต ดังเช่นเรื่อง “แฟลลิตา” ที่เริ่มด้วยนักเขียน

ซื้อเวลาและข้อมูลจากสาวบริการทางเพศ แต่แล้วทั้งสองกลับเป็นเพื่อนที่
ให้กำลังใจกันและกันในยามตกต่ำถึงที่สุด ดังที่เธอกล่าวว่า “ตอนนี้เธอ
สำเหนียกและลึกซึ้งกับคำว่าเพื่อนแล้ว คำที่ไม่เกี่ยวข้องกับเวลา ไม่มีเพศ
ไม่มีสูงต่ำดำขาว ไม่มีชนชั้นหรือเงื่อนไข ไม่ต้องมีคำพูดแต่เข้าใจกัน นี่
แหละเพื่อน” และเรื่อง “คนแปลกหน้า” ที่เป็นเรื่องชายหนุ่มแสดงน้ำใจแก่
สาวน้อยแปลกหน้าที่ทำงานในตึกเดียวกัน โดยหารู้ไม่ว่าเธอเป็นผู้พิการ
และยากไร้ เธอสำเหนียกในความเป็นเพื่อนและน้ำใจของเพื่อนมนุษย์ที่ให้
พื้นที่แก่คนเล็กๆ อย่างเธอ ส่วนเรื่อง “รอยเวลา” ก็อาจจะจัดอยู่ในเรื่อง
ของสัมพันธภาพระหว่างคนแปลกหน้า เพราะเป็นเรื่องของนักเขียนผู้เป็น
แรงบันดาลใจให้เด็กกำพร้าคนหนึ่งที่ไม่ฝืนอยากเป็นนักเขียน แต่เขาขีด
เส้นแบ่งสัมพันธภาพระหว่างตัวเขากับตัวเธอเอาไว้ จึงมารับรู้เรื่องราวของ
เธออีกครั้งหลังเธอสิ้นชีวิตไปแล้ว...ผ่านเรื่องสั้นที่เธอเขียนถึงชีวิตแร้นแค้น
และความไม่ฝืนของเธอ น่าเศร้าที่เรื่องราวของเด็กหญิงไม่ได้กระทบความ
รู้สึกของนักเขียนมากเท่าใด เพราะเขาก็ยังใส่ใจกับตัวเองและครอบครัว
มากกว่าโลกภายนอก

เรื่อง “สุขุขินสุดท้าย” เป็นเรื่องสัมพันธภาพของหมอกับคนไข้
ผู้ที่เคยเป็นคนไข้คงทราบดีว่าหมอแต่ละคนมีความเห็นใจและเอาใจใส่
คนไข้แตกต่างกันไป ใครเจอหมอดูแลดีให้เวลากับคนไข้ก็นับว่าโชคดีไป
ใครเจอหมอที่รักษาคนไข้แบบไร้ความสัมพันธะระหว่างมนุษย์กับมนุษย์
ก็นับว่าโชคร้าย ในเรื่องสั้นเรื่องนี้แม่พบว่าหมอคนแรกไม่ตรวจร่างกาย
ลูกชาย ไม่พูดจาทักทายให้เด็กคลายความหวาดกลัว ที่น่ารังเกียจคือ
พิพากษาต่อหน้าเด็กว่าโรคที่เป็นจะไม่หายตลอดชีวิต คำพูดนี้เป็นฝันร้าย
ของแม่และลูก เมื่อแม่พาลูกไปพบหมอคนใหม่ที่มีทั้งจิตวิทยา เมตตากรุณา
และจรรยาบรรณของแพทย์ เธอและลูกจึงผ่านฝันร้ายนั้นมาได้ด้วยดี

เรื่องเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างมี ๒ เรื่อง เรื่อง “กระตูกซูป” มีลักษณะที่แสดงสัมพันธภาพทางชนชั้น เจ้านายแบ่งกระตูกหมูที่ใช้ตม่น้ำซูปให้คนงานกิน แต่กลับเป็นเรื่อง “ดราม่า” เพราะเพื่อนคนงานด้วยกันวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการเหยียดหยามดูหมิ่นเพราะกระตูกหมูเป็นอาหารของสุนัข ความมีน้ำใจจึงถูกแปรเจตนาไปทางลบ เพราะอคติเรื่องชนชั้น ส่วนเรื่อง “เต่ากับเส้นด้าย” เป็นเรื่องของนายจ้างทำผิดกฎหมาย ทำให้ลูกจ้างทนไม่ไหวขอลาออกจากการงานแล้วยังถูกโกงเงินสะสมอีก การยอมจำนนเหมือนเต่าหดหัวในกระดองกลายเป็นการสะสมความเครียดและเกือบจะกลายเป็นเส้นด้ายที่ขาดผึงด้วยแรงโทสะเมื่อพบกับการถูกรังแกอีกครั้ง ดังนั้น หากผู้ถูกกระทำถูกกดดันจนเปลี่ยนเป็นผู้กระทำ ความรุนแรงก็สามารถขยายผลสร้างความเสียหายได้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังมีเรื่อง “รุ่นพี่” แสดงสัมพันธภาพของรุ่นพี่รุ่นน้องร่วมสถาบัน แต่ปัญหานี้สืบเป็นเหตุให้เกิดความสัมพันธ์คลายลงจนตายจากกัน

มีเรื่องสั้นที่กล่าวถึงความหยิ่งผยองของสาวสวยที่คิดว่าเธอสามารถสยบคนรอบข้างได้ด้วยเสน่ห์ร้อนแรง หรือความโง่งมงายที่ “ขายได้” ของเธอ นั่นคือเรื่อง “บังเหียน” เป็นเรื่องของชายหนุ่มและหญิงสาวที่เชื่อมั่นว่าเสน่ห์ร้อนแรงของเธอจะปราบเขาลงได้เหมือนที่เคยทำกับชายหนุ่มทุกคนมาแล้ว แต่ครั้งนี้เธอต้องผิดหวังและอับอาย เรื่องนี้อาจทำให้มองได้ว่าแฝงความคิดเรื่องชายเป็นใหญ่ เพราะในที่สุดผู้ชายก็เป็นคนกุมบังเหียนยิ่งผู้หญิงเก่งมากเท่าไร เธอก็ยิ่งกลายเป็น “เป้า” ให้ถูกปราบจนราบคาบ ส่วนเรื่อง “สเติ๊ก” เป็นเรื่องของสาวสวยที่โตเต้าจนเป็นดาราคนดังด้วยการใช้ร่างกายวนเสน่ห์สมบูรณ์แบบที่เธอเปรียบตัวเองกับ “สเติ๊ก” ชิ้นพรีเมียม เธอจึงครบเครื่องทุกอย่าง ทั้งงาน เงิน ชื่อเสียง บ้าน และคนรัก

ทำให้หยิ่งผยองจนไม่เห็นหัวคนอื่น แต่ในที่สุดเมื่อประสบอุบัติเหตุเสียชีวิตก็ไม่มีอะไรติดตัวเธอไปได้สักอย่าง

คนบางคนเบียดเบียนความสัมพันธ์กับคนอื่นๆ จึงมี “โลกส่วนตัว” ไว้หลบเร้น อย่างเช่นเรื่อง “แซนเดอเลียร์” เป็นเรื่องของหนุ่มใหญ่มีชาติตระกูล ฐานะ และมีครอบครัวดี เขาแยกทางกับภรรยาและมีพฤติกรรมคบหากับหญิงอื่น ซึ่งก็ไม่ใช่เรื่องแปลกสำหรับหนุ่มที่กลับมาใช้ชีวิตโสดอีกครั้งหนึ่ง แต่ในสายตาของคนอื่น พฤติกรรมของเขากลับ “วิปริต” “น่าอับอาย” เพราะเขามีห้องลับที่เก็บความลับแห่งสัมพันธ์ภาพระหว่างเขากับ “สิ่งหนึ่ง” เอาไว้ เนื่องจากในตอนที่เขารู้สึกแปลกแยกกับความสมบูรณ์พร้อมที่เป็นเปลือกห่อหุ้มตัวเขา เขาพบว่า “สิ่งนั้น” เต็มเต็มความว่างเปล่าที่อยู่ภายในใจ

หนังสือรวมเรื่องสั้น **24 ชั่วโมง** ของ แพรพลอย วณิช จึงสะท้อนให้เราเห็นสัมพันธ์ภาพอันประหลาดระหว่างคนกับคน ในขณะที่กำลังจมกำลังก้าวรุดไปข้างหน้า แต่ภาวะของความอบอุ่นที่เกิดจากการที่ “มนุษย์สัมผัสมนุษย์” กำลังลดน้อยถอยลงทุกที

PARIS in PAIRS

ปารีสบนดาวดวงอื่น

แวะเยือนชอกมูมหลากหลายในปารีส

